

Zwembaden

In het vele open water in de Zaanstreek is mogelijk altijd al gezwommen, hoewel het in de 19e eeuw en daarvoor blijkbaar weinig gebruikelijk was zich vrijwillig te water te begeven. Pas aan het eind van de 19e eeuw werden daarvoor - aan of in buitenwater - zwembaden gebouwd.

Het eerste was dat van de Zaanlandsche Bad- en Zweminrichting (1875) op de grens van Zaandijk en Wormerveer, uitgebouwd boven de Zaan. Ook het 'badhuis' op het Eiland, in de Voorzaan in Zaandam, bestond al zeer vroeg. Evenals dat in de haven van Westzaan. Er ontstonden ook buitenbaden aan het Zwet (Poel) in Wormer, aan de Zuiderham in Krommenie en aan de Delft in Assendelft. Een zeer klein zwembad bevond zich aan de Nauernasche Vaart, ter hoogte van de watertoren.

Al deze badinrichtingen zijn inmiddels reeds jaren geleden gesloten. Enerzijds doordat de waterkwaliteit twijfelachtig werd, anderzijds doordat er binnenbaden waren ontstaan die met water van constante temperatuur en zonder dat de zwemmers door weer en wind werden geteisterd, het gehele jaar open konden blijven. Nog in 1956 werd echter in de Wijde Wormer een [Natuurbad Wijdewormer](#) aan open water geopend met speelweiden en andere attracties.

Aan dit zogenoemde Wormer bad droegen enkele Zaangemeenten in belangrijke mate financieel bij. Het bad moest worden gesloten doordat de gemeentelijke overheden de voortdurende exploitatieverliezen niet langer wilden dragen. Ook het oude Zaandijker bad werd gesloten, ondanks pogingen van het bestuur om met waterzuivering en verwarming de zwemmers aan zich te binden. Dit bad was, evenals bijvoorbeeld dat in de Voorzaan in Zaandam, geheel van hout gebouwd. Het valt te betreuren dat deze zweminrichtingen niet als cultuur-historisch monument bewaard bleven, maar direct zijn gesloopt.

In Krommenie is de jaren zestig van de 20e eeuw aan het Rosariumpark het buitenbad De Crommenije geopend. Dit is nog het enige onoverdekte bad in Zaanstad. De toekomst was lange tijd hoogst onzeker. In de jaren 1990-1991 werden voor de toekomstige voorziening met zwembaden in Zaanstad allerlei plannen op tafel gelegd, die bijna allemaal de sluiting van De Crommenije voorzagen. Dat is voorkomen, mede door acties vanuit Krommenie. Wel werd uiteindelijk besloten (2014) dat het buitenbad moest worden vervangen door een nieuw binnen- en buitenbad. Door de bouw, in 2016 begonnen, van een nieuw Crommenije, verdwijnt het overdekte zwembad De Watering in Wormerveer.

De Watering werd eind jaren zestig gebouwd. Daarna volgde De Slag (1972, Zaandam-Oost) en het al weer gesloopte De Dolphijn, aanvankelijk een buitenbad, in 1973 overdekt, aan de Dorpsstraat in Assendelft. Zaanland of wel het Sportfondsenbad aan de Mauvestraat in Zaandam, inmiddels ook gesloten, werd voor de Tweede Wereldoorlog gebouwd en in 1973 nog ingrijpend gerenoveerd. Mede door de komst van de Zaangolf aan de Wezelstraat in Koog aan de Zaan werd Zaanland overbodig. Datzelfde geldt in 2016 voor De Watering door de bouw van het nieuwe overdekte bad in Krommenie, dat in 2017 wordt opgeleverd.

Wormer heeft het openluchtwembad Het Zwet aan de Sternstraat, in Oostzaan is men aangewezen op het buitenwater in recreatiegebied Het Twiske.

From:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/> - **ZaanWiki**

Permanent link:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/doku.php?id=zwembaden>

Last update: **2020/09/07 12:08**